

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРОГРАМНИХ СИСТЕМ ТА ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Методичною радою
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № від «» березня 2026 р.)

Ф-КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
для здобувачів ступеня доктора філософії
за освітньою програмою «Прикладна математика»
за спеціальністю F1 Прикладна математика

УХВАЛЕНО:

Вченою радою НН ФТІ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол №1 від «26» січня 2026 р.)

Вченою радою ФПСІМ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол №8 від «26» січня 2026 р.)

Київ – 2026

Розробники Ф-каталогу:

Шелестов Андрій Юрійович, професор, д.т.н., професор кафедри ММАД НН ФТІ
Лавренюк Алла Миколаївна, доцент, к.т.н., доцент кафедри ММАД НН ФТІ
Наказний Павло Олександрович, старший викладач кафедри ММАД НН ФТІ

Ф-каталог розглянуто та погоджено на засіданні кафедр:
математичного моделювання та аналізу даних НН ФТІ, протокол №01/2026 від 14.01.2026 р.
математичних методів захисту інформації НН ФТІ, протокол №12/2 від 23.12.2025 р.
прикладної математики ФПСІМ, протокол №09 від 16.01.2026

Дисципліни вільного вибору студентів (вибіркові дисципліни), спрямовані на забезпечення загальних та фахових компетенцій за спеціальністю. Обсяг вибіркових навчальних дисциплін становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС. Вибір дисциплін регламентується «Положенням про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/185>).

Ф-Каталог містить анотований перелік вибіркових дисциплін, які, відповідно до освітньої програми, беруть участь у формуванні фахових компетентностей. Під час навчання у весняному семестрі першого курсу третього рівня вищої освіти (доктор філософії) здобувач має обрати 2 дисципліни, які вивчатимуться на другому курсі. Вибір дисциплін здійснюється в системі «my.kpi.ua».

У разі неможливості формування навчальних груп для вивчення певної дисципліни студентам надається можливість здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп (друга хвиля вибору). Результати вибору здобувачем навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані в розділі «Обрані дисципліни» та засвідчуються його особистим підписом. Навчальні дисципліни, які внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення у відповідному семестрі.

Зверніть увагу: в анотаціях дисциплін Ф-каталогу вказуються викладачі, які попередньо плануються в якості лекторів відповідних дисциплін. Однак інколи можливі зміни, і лектор з обраної дисципліни не збігатиметься із зазначеним прізвищем!

Силабуси усіх дисциплін та інша супровідна інформація розміщена на сайтах кафедр:

<https://mmda.ipt.kpi.ua/phd-syllabus>

<https://mmis.ipt.kpi.ua/students/course-selection>

<https://pma.fpm.kpi.ua/uk/studentam/navchalni-distiplini>

З усіх питань щодо організації процедури вибору освітніх компонент та за консультаціями по формуванню індивідуальної освітньої траєкторії звертатись до гаранта освітньої програми, професора кафедри ММАД Андрія Шелестова (andrii.shelestov@iit.kpi.ua), завідувача кафедри ММЗІ Сергія Яковлева (yasv@rl.kiev.ua, [@leonhard_eu](https://www.instagram.com/leonhard_eu)) та завідувача кафедри ПМА Данила Таврова (tavrov.danylo@iit.kpi.ua) відповідно.

Дисципліни для вибору на другий рік навчання

Здобувачі першого курсу обирають **одну** дисципліну з наведеного переліку для вивчення у **третьому** семестрі та **одну** дисципліну для вивчення у **четвертому** семестрі

Третій (осінній) семестр

<i>Дисципліна (6 кредитів, іспит)</i>	<i>Кафедра</i>	<i>Стор.</i>
Технології глибокого навчання	ММАД	4
Вибрані розділи математики штучного інтелекту	ММАД	5
Прикладні питання побудови та аналізу складності алгоритмів	ММЗІ	6
Постквантові примітиви та протоколи	ММЗІ	7
Спеціальні розділи економетрики	ПМА	8
Системи Data Science	ПМА	9

Четвертий (весняний) семестр

<i>Дисципліна (6 кредитів, іспит)</i>	<i>Кафедра</i>	<i>Стор.</i>
Геопросторовий інтелект	ММАД	11
Методи обробки незбалансованих даних у глибокому навчанні	ММАД	13
Спеціальні розділи теорії алгоритмів та дискретних автоматів	ММЗІ	14
Математичні аспекти блокчейн-технологій	ММЗІ	15
Параболічні крайові задачі	ПМА	16
Спеціальні розділи математичної фізики	ПМА	17

**ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ
ДРУГОГО КУРСУ НАВЧАННЯ
(ТРЕТІЙ СЕМЕСТР)**

ТЕХНОЛОГІЇ ГЛИБОКОГО НАВЧАННЯ

Лектор	Професор Шелестов А.Ю.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Математичного моделювання та аналізу даних
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Для вивчення дисципліни студент має бути знайомий з класичними алгоритмами лінійної алгебри та роботи з масивами даних, знати основні інструменти програмного забезпечення для обробки даних, основи Python для Data Science. Використовувати теорію математичної статистики та теорії ймовірності для розв'язання математичних задач.
Що буде вивчатися	Дисципліна «Технології глибокого навчання» присвячена вивченню сучасних розділів машинного навчання – глибоких нейронних мереж і методів глибокого навчання. Методи глибокого навчання аналізуються в порівнянні з традиційними (shallow) нейронними мережами. Розглядаються основні принципи, задачі, парадигми та підходи до глибокого навчання, включаючи згорткові та рекурентні нейронні мережі, генеративні змагальні нейронні мережі та їх використання в різних областях науки і аналізу даних. Розглядаються також питання програмної реалізації глибоких архітектур, аналізу якості моделей та методи ансамблювання.
Чому це цікаво/треба вивчати	Отримані компетенції будуть необхідні для аналітиків даних та членів дослідницьких/наукових відділів компаній/організацій та дозволять розробляти сучасні алгоритми розпізнавання образів і комп'ютерного зору. Здобувачі зможуть на практиці здійснювати самостійні наукові дослідження в межах обраного напрямку наукових досліджень.
Чому можна навчитися	В результаті опанування дисципліни здобувачі зможуть розробляти моделі машинного та глибокого навчання, використовувати методи машинного та глибокого навчання для розв'язання прикладних задач на основі великих даних, будувати математичні моделі цифрових двійників для розв'язання прикладних задач бізнес-аналізу, самостійно здійснювати дослідження за обраним науковим напрямком.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Набуті знання та навички будуть корисні в практичній діяльності, пов'язаній з побудовою та використанням сучасних математичних моделей для розв'язання актуальних прикладних задач.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, рекомендації з виконання лабораторних робіт, дистанційний курс Google Workspace
Вид семестрового контролю	Екзамен

ВИБРАНІ РОЗДІЛИ МАТЕМАТИКИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Лектор	Професор Шелестов А.Ю.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Математичного моделювання та аналізу даних
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Студент має володіти базовими знаннями з теорії ймовірності та статистики, диференціальних рівнянь, теорії множин, лінійної алгебри в межах відповідних курсів бакалаврського та / або магістерського рівнів.
Що буде вивчатися	В курсі розглядатимуться окремі розділи теорії ймовірності, диференціальних рівнянь та топології, а також дотичних дисциплін, які використовуються для формалізації сучасних методів машинного навчання (МН) та штучного інтелекту (ШІ); будуть доведені окремі результати з класичного машинного навчання; розглянуто як використання сучасного математичного інструментарію з одного боку, допомагає створювати більш ефективні алгоритми МН та ШІ, з іншого - обґрунтовувати вже наявні результати та обирати доречні моделі для різних практичних завдань
Чому це цікаво/треба вивчати	Вміння побудови математично-обґрунтованого аналізу архітектур та підходів МН є необхідною складовою як для проведення дослідницькою діяльності, так і для вивчення сучасних підходів для їх подальшої імплементації в практичних цілях в комерційних компаніях
Чому можна навчитися	Математичному аналізу архітектур глибокого навчання; обґрунтуванню генералізації моделей МН; використанню фізично-обґрунтованих та топологічно-розширених моделей МН; топологічному аналізу даних; поглибити розуміння дифузійних та семплінг моделей ШІ
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	Набуті знання та навички можна використовувати для побудови нових і підлаштування існуючих архітектур та алгоритмів МН та ШІ; дослідження оптимальності існуючих методів для конкретних задач
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, рекомендації з виконання лабораторних робіт, дистанційний курс Google Workspace
Вид семестрового контролю	Екзамен

ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ ПОБУДОВИ ТА АНАЛІЗУ СКЛАДНОСТІ АЛГОРИТМІВ

Лектор	Доцент Кучинська Н. В.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Математичних методів захисту інформації
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Пройдені курси «Симетрична криптографія», «Асиметричні криптосистеми та протоколи» та «Методи криптоаналізу», «Методи реалізації криптографічних механізмів» АБО опановані знання з дискретної математики, абстрактної алгебри та криптографії зокрема: класичні та сучасні алгоритми шифрування; основні поняття теорії груп та скінчених полів; поняття хеш-функції та цифрового підпису; криптографічні протоколи та механізми; постквантові алгоритми.
Що буде вивчатися	Розглядаються питання ефективної реалізації алгоритмів на еліптичних кривих, представлених у різних формах (Вайерштраса, Монтгомері, Едвардса, Хаффа, тощо), впливу способу представлення та особливостей архітектури на складність таких алгоритмів. Розглядаються сучасні криптографічні хеш-функції, з жорсткими вимогами до пам'яті. Також приділяється увага сучасним алгоритмам, які використовують постквантові складні теоретико-числові задачі
Чому це цікаво/треба вивчати	Навчальна дисципліна «Прикладні питання побудови та аналізу складності алгоритмів» присвячена окремим напрямкам та методам, які використовуються при виборі криптографічних примітивів, побудові сучасних криптографічних систем, їх аналізу. Багато часу присвячено специфічним математичним об'єктам та їх властивостям, які лежать в основі криптографічних алгоритмів, проблемним питанням їх прикладної реалізації.
Чому можна навчитися	Оцінювати криптографічні алгоритми з точки зору ефективності реалізації складових частин алгоритмів та математичного апарату. Проводити оцінювання характеристик існуючих реалізацій алгоритмів.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Набуті знання та навички дозволять будувати та аналізувати криптографічні алгоритми, криптографічні протоколи та механізми для задач різних напрямків, від практичних задач захисту інформації в комп'ютерних системах до теоретичних питань синтезу та аналізу систем безпеки.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус
Вид семестрового контролю	Екзамен

ПОСТКВАНТОВІ ПРИМІТИВИ ТА ПРОТОКОЛИ

Лектор	Старший викладач Фесенко А.В.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Математичних методів захисту інформації
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Для успішного вивчення дисципліни «Постквантові примітиви та протоколи» необхідно мати знання з лінійної алгебри та абстрактної алгебри, теорії чисел та теорії ймовірності, а також основ криптографії
Що буде вивчатися	Дисципліна присвячена сучасним криптографічним примітивам і протоколам, розробленим для захисту інформації в умовах появи криптографічно значимих квантових обчислювальних пристроїв. Курс охоплює основи загроз можливостей квантових обчислень для наявних криптографічних перетворень, постквантові криптографічні алгоритми, а також їх застосування в реальних системах захисту інформації
Чому це цікаво/треба вивчати	Поєднання криптографії, математики та квантових обчислень робить цю дисципліну складною, але цікавою для майбутніх фахівців в області криптографії. Дисципліна включає як фундаментальні теоретичні знання, так і практичне впровадження сучасних алгоритмів. Володіння знаннями про методи постквантової криптографії стане критично важливим у найближчі 5-10 років
Чому можна навчитися	Отримані знання дозволять дізнатися про вплив квантових алгоритмів (Шора, Гровера та інших) на сучасні криптографічні методи, а також сучасні напрямки побудови постквантових примітивів та протоколів, поточний стан процесу стандартизації постквантових алгоритмів та практичні аспекти інтеграції постквантових алгоритмів у сучасні системи захисту інформації
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Здобуті уміння та знання дозволять проводити аналіз ефективності постквантових алгоритмів та їх адаптація до практичного застосування, а також дозволять приймати участь у впровадженні постквантових методів у сучасні системи захисту інформації
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс Google Classroom
Вид семестрового контролю	Екзамен

СПЕЦІАЛЬНІ РОЗДІЛИ ЕКОНОМЕТРИКИ

Лектор	Завідувач кафедри Тавров Д.Ю.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Прикладної математики
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	Другий курс, третій семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Базові знання з дисциплін: Математичний аналіз, Теорія ймовірностей, Математична статистика, Методи обчислень, Методи оптимізації, Аналіз даних
Що буде вивчатися	Основні методи економетричного аналізу: лінійна регресія, інструментальні змінні, дискретні моделі вибору
Чому це цікаво/треба вивчати	У рамках економетричного аналізу даних перед дослідником стоїть задача з'ясувати, чи існує між змінними причинно-наслідковий зв'язок (чи впливає кількість учнів у класі на показники в навчанні, чи впливає рівень видатків на поліцію на рівень злочинності, чи впливає рівень освіти на зарплату, чи впливає метод лікування на здоров'я тощо). Простий підрахунок коефіцієнту кореляції між двома змінними не може дати відповіді на ці питання, бо позірний зв'язок може бути спричинено неврахованими факторами. Тому потрібно розглядати методи, розроблені саме для встановлення причинно-наслідкових зв'язків.
Чому можна навчитися	За результатами вивчення курсу студенти будуть уміти будувати економетричні моделі для опису процесу, що породжує аналізовані дані, та оцінювати параметри таких моделей.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	Будувати та оцінювати параметри різноманітних економетричних моделей.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, слайди презентацій, програмні коди з реалізаціями методів
Вид семестрового контролю	Екзамен

СИСТЕМИ DATA SCIENCE

Лектор	Доцент Маслянко П.П.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Прикладної математики
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	Другий курс, третій семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Базові знання з дисциплін: Математична логіка та теорія алгоритмів, Алгоритми і структури даних, Математична статистика, Аналіз даних, Архітектура обчислювальних систем, Алгоритми і системи комп'ютерної математики
Що буде вивчатися	Системи Data Science — це міждисциплінарна прикладна галузь, що вивчає системи і процеси, які призначені для видобування знань із даних представлених у різних формах, як структурованих, так і неструктурованих на основі методів аналізу даних, таких як статистика, класифікація, кластеризація, машинне навчання, добування даних і передбачувальна аналітика. Вивчає методи та технології розробки Data science systems / NLP, ML, DL, DM... /. Вивчає методологію System engineering of Data science systems.
Чому це цікаво/треба вивчати	Застосування систем Data Science є автоматизація і забезпечення процесів виявлення прихованих правил та залежностей у великих масивах даних, встановлення прихованих закономірностей і прогнозування поведінки процесів діяльності людини, бізнесу, держави.
Чому можна навчитися	Орієнтуватись у граничних і хмарних системах Data Science, архітектурі і методах обчислень, призначенні і області застосування. Уміти формалізувати задачі проектування структури систем Data Science, вибору видів математичного, програмного, технічного, та ін. видів забезпечення. Будувати процеси і проектувати алгоритми аналізу даних.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	Здатність розв'язувати професійні задачі аналізу даних за допомогою систем Data Science, в середовищі сучасних операційних систем, з використанням стандартних офісних додатків. Розробка Data science systems / NLP, ML, DL, DM... /. Методологія System engineering of Data science systems.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Монографії та онлайн-підручники. Відеолекції
Вид семестрового контролю	Екзамен

**ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ
ДРУГОГО КУРСУ НАВЧАННЯ
(ЧЕТВЕРТИЙ СЕМЕСТР)**

ГЕОПРОСТОРОВИЙ ІНТЕЛЕКТ

Лектор	Професор Куссуль Н.М.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Математичного моделювання та аналізу даних
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Пройдені курси «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Моделі та методи прийняття рішень», «Методи машинного навчання» АБО опановані знання з математичної статистики, теорій прийняття рішень, основні статистичні розподіли; основи теорії графів; методи теорії прийняття рішень, методи машинного навчання.
Що буде вивчатися	Навчальна дисципліна «Геопросторовий інтелект» присвячена окремим напрямкам та методам, які використовуються при розв'язку задач підтримки прийняття управлінських рішень на основі методів штучного інтелекту та різномірних геопросторових даних, зокрема для підтримки прийняття рішень в сфері продовольчої та екологічної безпеки держави, сталого розвитку держави та регіонів. Дисципліна охоплює задачі рестроспективного аналізу, класифікації, прогнозування економічних та екологічних параметрів сталого розвитку на основі геопросторової інформації. Основною метою дисципліни є формування у аспірантів знань та навичок застосування геопросторового інтелекту для підтримки прийняття управлінських рішень.
Чому це цікаво / треба вивчати	Вивчення курсу "Геопросторовий інтелект" є вкрай актуальним та корисним з огляду на таке: По-перше, це дозволяє застосовувати передові методи штучного інтелекту та аналізу даних для вирішення реальних прикладних задач у сфері екологічної та продовольчої безпеки, сталого розвитку територій. По-друге, знання принципів обробки геопросторової інформації є ключовим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах криз та викликів сьогодення. По-третє, поєднання методів ШІ, аналізу даних та ГІС-технологій відкриває нові можливості для прогнозування і попередження загроз, оптимізації ви-

	<p>користання ресурсів та забезпечення сталого розвитку територій.</p> <p>Отже, набуті компетентності будуть корисними як для науковців, так і розробників найсучаснішого інтелектуального програмного забезпечення, а також фахівців органів державного управління та місцевого самоврядування.</p>
Чому можна навчитися	<p>Геопросторовий інтелект - це захоплююча можливість застосувати найсучасніші моделі штучного інтелекту та інформаційні технології для вирішення нагальних проблем сьогодення. Адже поєднання аналітики, штучного інтелекту та просторового контексту відкриває нові обрії для покращення якості життя людей.</p> <p>Освоївши дану дисципліну, ви зможете застосовувати цифрові мапи, супутникові знімки та інші геопросторові дані для прогнозування і попередження загроз продовольчій чи екологічній безпеці.</p> <p>Також ви навчитесь моделювати можливі сценарії розвитку територій та наслідки управлінських рішень. І звичайно, для всіх, хто прагне реалізувати проекти на перетині науки, технологій та суспільних викликів, курс стане чудовим стартом до генерування ідей та їх втілення у життя.</p>
Як можна користуватися набути-ми знаннями і уміннями	<p>Геопросторовий інтелект відкриває широкі обрії для дослідницької діяльності аспірантів, адже поєднання аналізу геоданих, методів штучного інтелекту та комп'ютерного моделювання дозволяє вирішувати комплексні міждисциплінарні задачі.</p> <p>Зокрема, опанування інструментарієм геоаналітики сприятиме реалізації власних наукових проєктів аспірантів - від дослідження динаміки соціально-економічних процесів до створення систем моніторингу стану довкілля чи прогнозування надзвичайних ситуацій.</p> <p>Крім того, набуті компетентності у сфері геопросторового інтелекту значно розширюють можливості подальшого працевлаштування випускників аспірантури. Адже такі фахівці затребувані в органах державної влади та місцевого самоврядування, науково-дослідних установах, ІТ-компаніях, екологічних організаціях тощо.</p> <p>Отже, вивчення геопросторового інтелекту - це інвестиція в успішне майбутнє як дослідника, так і потужний інструмент позитивних змін у суспільстві через застосування сучасних технологій.</p>
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс Google Classroom
Вид семестрового контролю	Екзамен

МЕТОДИ ОБРОБКИ НЕЗБАЛАНСОВАНИХ ДАНИХ У ГЛИБОКОМУ НАВЧАННІ

Лектор	Професор Шелестов А.Ю.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Математичного моделювання та аналізу даних
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Базові знання з машинного навчання, глибокого навчання, лінійної алгебри та математичної статистики. Навички програмування на Python, знання бібліотек для аналізу даних та глибокого навчання (TensorFlow, PyTorch, scikit-learn)
Що буде вивчатися	Метрики оцінки незбалансованості даних, вплив диспропорції класів на навчання моделей, а також методи компенсації незбалансованості: балансування, та генеративні методи. Особлива увага буде приділена застосуванню цих підходів у задачах сегментації зображень.
Чому це цікаво / треба вивчати	Вивчення роботи з незбалансованими наборами даних є важливим для розвитку точних, надійних та етичних алгоритмів штучного інтелекту, що застосовуються у медицині, фінансах, промисловості, кібербезпеці, екологічному моніторингу та інших критично важливих сферах. У реальному світі дані часто є нерівномірно розподіленими, що може призводити до системних помилок, дискримінації та зниження ефективності моделей. Опанування методів корекції незбалансованості дозволяє розробляти надійні та справедливі моделі
Чому можна навчитися	Оцінювати рівень незбалансованості наборів даних за допомогою відповідних метрик. Аналізувати вплив незбалансованості на продуктивність моделей глибокого навчання. Використовувати різні методи балансування даних, зокрема генеративні підходи (GAN-аугментацію)
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Набуті знання та навички дозволять ефективно працювати з реальними незбалансованими наборами даних у різних сферах, таких як медична діагностика, фінансовий аналіз, кібербезпека, промислова аналітика та дослідження Землі. Вони допоможуть покращити точність та надійність моделей машинного навчання, особливо для малопредставлених класів, зменшити упередженість алгоритмів та розробляти точніші прогностичні моделі. Крім того, отримані навички можна застосовувати для оптимізації аналізу великих даних, покращення розпізнавання складних патернів та підвищення загальної ефективності автоматизованих систем, що працюють в умовах невизначеності або нестачі якісних даних
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс Google Classroom
Вид семестрового контролю	Екзамен

СПЕЦІАЛЬНІ РОЗДІЛИ ТЕОРІЇ АЛГОРИТМІВ ТА ДИСКРЕТНИХ АВТОМАТІВ

Лектор	Доцент Яковлєв С.В.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Математичних методів захисту інформації
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Базові знання з дискретної математики, математичної логіки, теорії алгоритмів, теорії імовірності, криптографії та криптоаналіз
Що буде вивчатися	Навчальна дисципліна «Спеціальні розділи теорії алгоритмів та дискретних автоматів» присвячена дослідженню фундаментальних понять, які використовуються у криптології, але мають велике значення для різних галузей математики; зокрема, розглядаються формалізації понять важкооборотності (one-wayness), псевдовипадковості (pseudorandomness), незначущості (negligibility), переваги (advantage) тощо. У курсі досліджуються існуючі формальні моделі для визначення наведених понять, їх можливі реалізації у математичних примітивах, проблеми практичного застосування та вплив на складність інших математичних задач. Більш детально розглядаються застосування у галузі криптології, зокрема, теоретичні моделі стійкості криптографічних систем в залежності від рівня інформації, доступної аналітику (ССА, СРА тощо).
Чому це цікаво/треба вивчати	Дана дисципліна присвячена тому, що називають “fundamentals of cryptology” – базовим математичним поняттям, на яких в подальшому ґрунтується криптологія як наука. Такі поняття, як важкооборотність чи перевага, для криптології мають таку саме значущість, як поняття множини для дискретної математики чи дійсного числа для математичного аналізу. Розуміння властивостей, зв'язків та аспектів застосування таких понять дозволить суттєво прокачатись у напрямку теоретичної криптології та краще оперувати криптографічними моделями стійкості
Чому можна навчитися	У дисципліні розглядаються формалізовані, часто аксіоматизовані поняття та моделі, сформульовані засобами теорії алгоритмів та теорії складності для криптографічних задач, а також методи роботи із ними.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Набуті знання та навички дозволять створювати наукові теорії для задач окремих напрямів криптології, визначати поняття стійкості криптографічних перетворень в межах таких теорій та формулювати аналітичні доведення стійкості або обчислювально ефективні методи оцінювання стійкості.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус
Вид семестрового контролю	Екзамен

МАТЕМАТИЧНІ АСПЕКТИ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ

Лектор	Професор Ковальчук Л.В.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Математичних методів захисту інформації
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Знання з лінійної, абстрактної та прикладної алгебри, теорії ймовірностей та математичної статистики, дискретної математики, розуміння базових основ теорії алгоритмів та криптології
Що буде вивчатися	Цей курс орієнтований на вивчення математичних аспектів блокчейн-технологій, зокрема, моделювання поведінки блокчейн-систем, аналіз стійкості таких систем до відомих атак та оцінка ймовірності успіху атак, аналіз властивостей протоколів консенсусу
Чому це цікаво/треба вивчати	Блокчейн-технології набули нечуваної популярності у децентралізованих системах через ряд зручних властивостей: істинної децентралізації, імутабельності тощо. Однак через складність самої технології дуже часто розуміння особливостей роботи систем на основі блокчейнів набуває «магічного» характеру, що призводить до їх неадекватного використання та/або невірної оцінки ризиків безпеки. У даному курсі розглядаються строгі математично обґрунтовані методи аналізу та оцінювання параметрів блокчейн-систем, які дозволять уникнути таких халеп
Чому можна навчитися	Під час вивчення курсу здобувачі ознайомляться: – з тим, як відомі вам криптографічні механізми (в першу чергу – геш-функції та цифрові підписи) дозволили створити криптовалютні блокчейни; – що таке консенсус у блокчейні, що таке транзакція, правила майнінгу, які бувають консенсуси, які в них недоліки та переваги; – які основні атаки на блокчейн, як оцінити їх ймовірності; – чому поширений вислів «атака 51%» є некоректним; – звідки беруться «форки» у блокчейні, навіть якщо ніхто його не атакує; – як використовуються протоколи доведення без розголошення у блокчейні (згадаємо теорію чисел, складнорозв'язувані задачі, тощо)
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	Набуті вміння та знання дозволять проводити аналіз існуючих та нових інформаційних систем на основі блокчейн-технологій з точки зору їх ефективності та захищеності від відомих атак, моделювати поведінку таких систем у часі
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус
Вид семестрового контролю	Екзамен

ПАРАБОЛІЧНІ КРАЙОВІ ЗАДАЧІ

Лектор	Професор Лось В. М.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Прикладної математики
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	Другий курс, четвертий семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кред) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Базові знання з дисциплін «Математичний аналіз», «Звичайні диференціальні рівняння», «Алгебра та геометрія», «Функціональний аналіз», «Рівняння математичної фізики»
Що буде вивчатися	Функціональні анізотропні простори Соболева та узагальнені простори Соболева. Поняття параболічних за Петровським рівнянь і систем. Постановки параболічних початково-крайових задач, їх узагальнені та класичні розв'язки. Умови коректної розв'язності цих задач. Умови існування класичних розв'язків.
Чому це цікаво/треба вивчати	Диференціальні рівняння в частинних похідних параболічного типу описують широке коло фізичних процесів, зокрема, тепломасообмін, дифузія у неперервних середовищах тощо. Цим обумовлено їх широке використання в математичному моделюванні. Перехід від класичних до узагальнених розв'язків дозволяє істотно послабити умови на праві частини крайових задач, що є важливим з практичної точки зору.
Чому можна навчитися	Ставити початково-крайові параболічні задачі для одного рівняння і для системи Петровського. Досліджувати існування і єдиність розв'язків таких задач в класах узагальнених анізотропних просторів Соболева. З'ясувати, за яких умов узагальнений розв'язок буде класичним.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	По закінченні курсу студенти зможуть використовувати результати сучасної теорії параболічних задач до дослідження коректної розв'язності та існування класичних розв'язків цих задач.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, монографії та посібники, наведені в силабусі
Вид семестрового контролю	Екзамен

СПЕЦІАЛЬНІ РОЗДІЛИ МАТЕМАТИЧНОЇ ФІЗИКИ

Лектор	Професор Ориняк І. В.
Кафедра, яка забезпечує викладання	Прикладної математики
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Можливі обмеження	Без обмежень
Курс, семестр	Другий курс, четвертий семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	Загальна кількість: (6 кредитів ЄКТС) 180 год Лекційних занять: 14 год Практичних занять: 46 год Самостійна робота студентів: 120 год
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Базові знання з дисциплін «Математичний аналіз», «Звичайні диференціальні рівняння», «Математична фізика»
Що буде вивчатися	Стаціонарні та залежні від часу рівняння математичної фізики в частинних похідних. Це рівняння статичного, коливального та динамічного деформування пластини, нагрівання та розповсюдження тепла в плоских та тривимірних тілах; це розповсюдження хвильових ударних процесів в тілах різної розмірності. Будуть вивчатися сучасні методи вирішення подібних задач, зокрема варіаційні методи, що мінімізують функціонали; методи зважених залишків, що мінімізують саме диференційне рівняння; методи кінцевих елементів, що мінімізують функціонали всередині малих елементів для заданих форм поведінки функції в них; метод узгоджених січень, що дає наближене рішення диференціальних рівнянь в кожному елементі, і узгоджуються на границях елементів.
Чому це цікаво/треба вивчати	Сучасні технології створення машин, процесів, дослідження природних явищ базуються на моделюванні їх за допомогою диференціальних рівнянь в частинних похідних. Таке моделювання є необхідним для сучасного інженера, технолога, конструктора і вимагає вміння користування системами автоматичного проектування чи створення власних математичних рішень. Навіть в першому випадку користування необхідні базові знання методів і очікуваних результатів, щоб правильно створити геометричну модель, задати початкові і граничні умови, дослідити збіжність рішень. Потужні методи інженерної мат фізики знаходять широке застосування в комп'ютерній графіці, геометричному моделюванні, розпізнаванні образів, анімації.
Чому можна навчитися	Розуміння того, як моделюються складні технологічні

	процеси, зокрема теплогідравлічні, механічні, кінематичні; як відбувається взаємодія тіла з навколишнім середовищем, чи взаємодія тіл різної природи. Знання існуючих програм рішення практичних задач, та сучасний математичний інструментарій, що покладений в їх основу.
Як можна користуватися набути-ми знаннями і вміннями	Симуляція поведінки теплових, електричних, гідравлічних, механічних, кінематичних процесів в машинах, обладнанні, конструкціях, чи в природних явищах – це основа технологічного розвитку людства. Інженери математики – це еліта конструкторських, науково-дослідницьких та технологічних організацій. Розуміння математичних рівнянь та вміння їх рішати, перевіряти правильність та оптимальність розв’язків дуже цінується в сучасному світі. Ефективні рішення задач математичної фізики широко застосовуються в віртуальному світі для симуляції явищ, руху, зміни форми, для розпізнавання образів, для генерування зображень.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, авторський посібник - “Чисельні методи математичної фізики”
Вид семестрового контролю	Екзамен